

College voor Toetsen en Examens

RESULTATEN DIGITALE VELDRAADPLEGING - CONCEPT

CONCEPTSYLLABUS AARDRIJKSKUNDE VMBO 2021

Versie 1, maart 2019

Inhoud

	Inleiding	3
1	Resultaten digitale veldraadpleging	4
2	Samenvatting en verwerking resultaten veldraadpleging	14

Inleiding

In dit document wordt verslag gedaan van de uitkomsten van de digitale veldraadpleging van 29 oktober tot 20 december 2018 over de conceptsyllabus aardrijkskunde vmbo 2021. In deze conceptsyllabus werd beschreven hoe de vorm van het centraal examen aardrijkskunde vmbo verandert per examenjaar 2021 en waarom.

De informatie uit de digitale veldraadpleging wordt gebruikt bij het opstellen van de definitieve tekst voor de syllabus aardrijkskunde vmbo 2021.

1 Resultaten digitale veldraadpleging

Opzet digitale veldraadpleging

De digitale veldraadpleging vroeg naar de mening van de geënquêteerden over de tekst en de inhoud van de conceptsyllabus aardrijkskunde vmbo 2021. In totaal bestond de enquête uit een veertigtal vragen. Deze 40 vragen waren onderverdeeld in algemene vragen en vragen per specifieke leerweg. Bijlage 1 bevat de gehele vragenlijst.

Respons digitale veldraadpleging

De digitale enquête is voor aardrijkskunde vmbo door 68 personen ingevuld. Van deze groep:

- zijn 60 personen docent aardrijkskunde vmbo;
- is één persoon tevens schoolleider VO;
- is één persoon tevens werkzaam bij een andere organisatie;
- is van 8 personen de functie onbekend.

7 deelnemers hebben de enquête zonder naam en e-mailgegevens ingevuld. In de resultaten zijn de aantallen en percentages weergegeven voor de totale respons.

Resultaten per vraag

De resultaten worden per vraag en per antwoord uitgedrukt in het aantal respondenten dat het betreffende antwoord heeft gegeven. Na behandeling van de gesloten vraag volgt, indien van toepassing, een beknopte samenvatting van de opmerkingen die gemaakt zijn bij elke vraag.

Vraag 1: Heeft u kennis genomen van de conceptsyllabus aardrijkskunde vmbo?

	aantal	%
Ja	68	100
Nee	0	0

Vraag 2: Vindt u de lay-out van de conceptsyllabus overzichtelijk?

	aantal	%
Ja	65	95,6
Nee	3	4,4

Vraag 3: Als u bij vraag 2 'Nee' heeft gekozen, graag een korte toelichting.

De opmerkingen hadden vooral betrekking op de splitsing tussen de eindtermen voor bb en kb/gl/tl. In de verantwoording bij de nieuwe syllabus zal de syllabuscommissie hier nader op ingaan.

Vraag 4: Vindt u de loskoppeling van bb en kb/gl/tl een meerwaarde?

	aantal	%
Ja	66	97,1
Nee	2	2,9

Vraag 5: Als u bij vraag 4 'Nee' heeft gekozen, graag een korte toelichting.

Voor een docent zou het nog meer toevoegen als de eindtermen per aparte leerweg weergegeven worden.

Vraag 6: Vindt u de verplaatsing van de begrippen van een aparte begrippenlijst naar de uitgewerkte eindtermen een meerwaarde?

	aantal	%
Ja	57	83,8
Nee	11	16,2

Vraag 7: Als u bij vraag 6 'Nee' heeft gekozen, graag een korte toelichting.

Een aparte begrippenlijst wordt door een aantal docenten als houvast en prettig ervaren. Zij spreken de zorg uit dat het voor docenten en leerlingen niet meer duidelijk is welke begrippen van toepassing zijn op de eindtermen. Hierdoor zou er minder structuur kunnen zijn voor de leerlingen.

Als tegengelijk wordt juist aangegeven dat de koppeling van begrippen aan de leerdoelen een meerwaarde is. Hierdoor wordt het veel overzichtelijker wat een leerling moet kennen bij een leerdoel.

Vragen over de **syllabus vmbo bb**

Vraag 8: Geeft u aardrijkskunde in de bovenbouw van de leerweg bb?

	aantal	%
Ja	4	6,3
Nee	59	93,7

Vraag 10: Geeft de conceptsyllabus vmbo voldoende informatie aan u als docent om uw bb-leerlingen voor te kunnen bereiden op het centraal examen?

	aantal	%
Ja	3	60
Nee	0	0
Geen mening	2	40

Vraag 11: Kunt u een toelichting geven bij uw antwoord op vraag 10.

De conceptsyllabus wordt als duidelijk ervaren, omdat voor de leerlingen duidelijk aangegeven wordt welke leerdoelen, topografie en begrippen zij moeten kennen en kunnen. Dit zorgt voor structuur waar de leerlingen in de leerweg bb extra bij gebaat zijn.

Vraag 12: Vindt u dat de syllabus in voldoende mate de vermindering van de overladenheid voor de leerweg bb tot uitdrukking brengt?

	aantal	%
Ja	2	40
Nee	1	20
Geen mening	2	40

Vraag 13: Kunt u een toelichting geven bij uw antwoord op vraag 12.

Door de vermindering van het aantal begrippen ziet het er nu voor de leerlingen in de leerweg bb beter uit. Voorheen was het met veel begrippen moeilijk.

Vraag 14: Vindt u de vermindering van het aantal begrippen een verbetering voor de leerweg bb?

	aantal	%
Ja	3	75
Nee	0	0
Geen mening	1	25

Vraag 15: Kunt u een toelichting geven bij uw antwoord op vraag 14.
N.v.t.

Vraag 16: Vindt u de aangepaste toepassing van de topografie een verbetering voor de leerweg bb?

	aantal	%
Ja	2	66,7
Nee	0	0
Geen mening	1	33,3

Vraag 17: Kunt u een toelichting geven bij uw antwoord op vraag 16.
De beperking van de topografie zorgt voor duidelijkheid.

Vragen over de **syllabus vmbo kb**

Vraag 18: Geeft u aardrijkskunde in de bovenbouw van de leerweg kb?

	aantal	%
Ja	6	9,8
Nee	55	90,2

Vraag 20: Geeft de conceptsyllabus vmbo voldoende informatie aan u als docent om uw kb-leerlingen voor te kunnen bereiden op het centraal examen?

	aantal	%
Ja	6	85,7
Nee	0	0
Geen mening	1	14,3

Vraag 21: Kunt u een toelichting geven bij uw antwoord op vraag 20.

De eindtermen zoals ze nu weergegeven worden zorgen er voor dat de leerlingen een duidelijke lijn van het toepassen van de leerstof aangeleerd kan worden. Een docent geeft aan dat de doelen bij Bevolking en Ruimte heel groot zijn waardoor het overzicht verloren gaat.

De conceptsyllabus wordt net als bij bb als duidelijk ervaren, omdat voor de leerlingen duidelijk aangegeven wordt welke leerdoelen, topografie en begrippen zij moeten kennen en kunnen. Dit zorgt voor structuur waar de leerlingen in de leerweg kb extra bij gebaat zijn.

Vraag 22: Vindt u dat de syllabus in voldoende mate de vermindering van de overladenheid voor de leerweg kb tot uitdrukking brengt?

	aantal	%
Ja	6	85,7
Nee	1	14,3
Geen mening	0	0

Vraag 23: Kunt u een toelichting geven bij uw antwoord op vraag 22.

Door de vermindering van het aantal begrippen ziet het er nu voor de leerlingen in de leerweg kb beter uit. Doordat er nu een koppeling is tussen de begrippen en de leerdoelen wordt de overladenheid verminderd.

Vraag 24: Vindt u de vermindering van het aantal begrippen een verbetering voor de leerweg kb?

	aantal	%
Ja	5	71,4
Nee	1	14,3
Geen mening	1	14,3

Vraag 25: Kunt u een toelichting geven bij uw antwoord op vraag 24.

Het aantal begrippen voor de leerweg kb werd als heel veel ervaren. Door de vermindering van het aantal begrippen gaat bij sommige begrippen de samenhang verloren geeft een docent aan.

Vraag 26: Vindt u de aangepaste toepassing van de topografie een verbetering voor de leerweg kb?

	aantal	%
Ja	6	85,7
Nee	0	0
Geen mening	1	14,3

Vraag 27: Kunt u een toelichting geven bij uw antwoord op vraag 26.

Het totaal aan topografie is goed aan te leren voor leerlingen, ook voor mensen die heel veel moeite hebben met topografie.

Vragen over de **syllabus vmbo gl/tl**

Vraag 28: Geeft u aardrijkskunde in de bovenbouw van de leerweg gl/tl?

	aantal	%
Ja	63	95,5
Nee	3	4,5

Vraag 30: Geeft de conceptsyllabus vmbo voldoende informatie aan u als docent om uw gl/tl-leerlingen voor te kunnen bereiden op het centraal examen?

	aantal	%
Ja	56	86,2
Nee	7	10,8
Geen mening	2	3,1

Vraag 31: Kunt u een toelichting geven bij uw antwoord op vraag 30.

Een bloemlezing uit de gegeven reacties:

- De hoeveelheid informatie, begrippen en topografie zijn veel overzichtelijker geworden. Dit helpt bij de voorbereiding van de leerlingen op het examen.
- Voor mensen met minder ervaring in examenklassen is de nieuwe syllabus wellicht te beknopt.
- Het is onduidelijker geworden welke begrippen noodzakelijker zijn om te leren.
- Dit document is makkelijk te vertalen naar een voor leerlingen geschikt werkdocument.
- Doordat de eindtermen met daaronder de begrippen nu overzichtelijk in de syllabus staan is de vertaling van het stellen van leerdoelen in de les als voorbereiding op het examen makkelijker geworden.

Vraag 32: Vindt u de vermindering van het aantal begrippen een verbetering voor de leerweg gl/tl?

	aantal	%
Ja	41	63,1
Nee	13	20
Geen mening	11	16,9

Vraag 33: Kunt u een toelichting geven bij uw antwoord op vraag 32.

Een bloemlezing uit de gegeven reacties:

- De vermindering van het aantal begrippen was hard nodig.
- Enerzijds is het goede dat sommige begrippen worden weggelaten, omdat ze weinig bijdroegen aan de kennis over een onderwerp. Anderzijds wordt het met de nieuwe omschrijvingen in de syllabus onduidelijker wat leerlingen wel en niet moeten weten.
- Het huidige aantal begrippen geeft het examen een goed niveau.
- Soms is het mooier om met minder begrippen dieper op de stof in te gaan.
- Het is verstandig dat leerlingen verbanden leren leggen tussen begrippen en die vervolgens op verschillende schaalniveaus kunnen toepassen. Minder begrippen is niet per definitie 'slechter', maar het 'verkleind' wel de mogelijkheden om verbanden te leggen.
- Een basis begrippenkader is voldoende. Het gaat meer om verbanden, inzicht en toepassing.
- Het is belangrijk dat leerlingen processen leren en niet alleen maar losstaande begrippen. Leerlingen kunnen begrippen uit hun hoofd leren zonder dat ze het precies begrijpen. Als een leerling een proces kan beschrijven/uitleggen, blijkt dat hij/zij het begrijpt.
- Minder 'talig' examenprogramma, meer tijd voor aardrijkskundige vaardigheden

Vraag 34: Vindt u de aangepaste toepassing van de topografie een verbetering voor de leerweg gl/tl?

	aantal	%
Ja	48	75
Nee	5	7,8
Geen mening	11	17,2

Vraag 35: Kunt u een toelichting geven bij uw antwoord op vraag 34.

Een bloemlezing uit de reacties:

- De uitgedunde topografie lijst is veel overzichtelijker.
- Het is nu een leerbaar geheel ook voor de mensen die daar heel veel moeite mee hebben.
- De hoeveelheid topografie was erg veel. Vooral de steden in China hadden weinig meerwaarde, maar nu is de lijst wel erg uitgekleeft in mijn beleving. Nu kan je net zo goed niets vragen. Daarnaast begrijp ik het goed als er wel vanuit gegaan wordt dat ze de CITO lijsten kennen? Het is toch een kleine moeite om deze als puntje te noemen, dat ze die moeten kunnen gebruiken/toepassen.
- Nut van het leren van de topografie is nu bij leerlingen inzichtelijker gemaakt. Voorbeeld van dat er vanuit gegaan wordt dat een leerling moet weten waar de Middellandse Zee zich bevindt zonder hulpmiddelen is erg duidelijk.

Afsluitende vragen

Vraag 36: Bevat de conceptsyllabus aardrijkskunde vmbo volgens u verder nog onduidelijkheden of onjuistheden?

	aantal	%
Ja	10	14,7
Nee	58	85,3

Vraag 37: Als u bij vraag 36 'Ja' heeft gekozen, graag een korte toelichting.

De paar onduidelijkheden die genoemd worden, zijn o.a. dat voor een enkeling de begrippenlijst te beperkt is, soms onduidelijk is wat er verwacht wordt (casus/toepassen e.d.), de suggestie om twee eindtermen samen te voegen tot één en hoe nu om te gaan met de achterhaalde eenkindpolitiek.

Vraag 38: Bent u van mening dat de aanpassingen in de syllabus leiden tot een verandering van het niveau van het examenprogramma?

	aantal	%
Ja	22	32,4
Nee	25	36,8
Geen mening	21	30,9

Vraag 39: Kunt u een toelichting geven bij uw antwoord op vraag 38.

Zoals er een driedeling in de beantwoording van vraag 38 is, is deze ook terug te vinden in de gegeven reacties. De reacties lopen uiteen. Sommige docenten geven aan dat door de aanpassingen in syllabus het niveau van de examens beter aansluit voor de leerwegen bb en kb. Andere docenten verwachten dat de aanpassingen in de syllabus geen invloed hebben op het niveauverschil van de examens. Een aantal geeft ook aan dit op basis van de aanpassingen niet te kunnen inschatten.

Vraag 40: Heeft u nog aanvullingen, opmerkingen of tips over de conceptsyllabus die nog niet aan de orde zijn geweest in deze vragenlijst? U kunt ze hieronder kwijt.

Een bloemlezing uit de reacties:

- Ik ben benieuwd naar het eindresultaat en hoe de methode makers hier dan mee omgaan.
- Ik begrijp nog altijd niet waarom er erg veel feitelijke kennis gevraagd wordt. Dit geldt met name bij Bevolking en Ruimte en deels bij Weer en Klimaat.
- Jammer dat er op TL-niveau geen plaattektoniek aan de orde komt. Leerlingen vinden dit enorm interessant. Ze kunnen dit best aan.

2 Samenvatting en verwerking resultaten veldraadpleging

De cijfers geven aan de docenten aardrijkskunde die deelgenomen hebben aan de veldraadpleging zich in grote mate kunnen vinden in de aanpassingen die de syllabuscommissie toegepast heeft in de conceptsyllabus aardrijkskunde vmbo. Door de aanpassing in de lay-out ervaren docenten meer overzicht in de syllabus, de loskoppeling van bb en kb/gl/tl wordt als meerwaarde ervaren en een ruime meerderheid vindt de verplaatsing van de begrippen naar de uitgewerkte eindtermen een meerwaarde.

Er werd wel een zorg geuit. Een kleine groep docenten heeft in de enquête aangegeven de aparte begrippenlijst bij het oude te willen laten. Zij geven aan dat door de verplaatsing van de begrippen naar de uitgewerkte eindtermen het voor docenten en leerlingen niet meer duidelijk is welke begrippen van toepassing zijn op de eindtermen. Hierdoor is de structuur weg, waar vooral de leerlingen die de centrale examens bb en kb maken last van kunnen hebben. Andere docenten reageren juist dat door de toevoeging van de begrippen bij de eindtermen er veel meer overzicht gekomen is in wat een leerling moet kennen bij een leerdoel.

De vermindering van het aantal begrippen bij bb en kb wordt door een grote meerderheid als meerwaarde gezien. Door de vermindering van het aantal begrippen ziet het er nu voor de leerlingen beter uit. Dit signaal wordt ook gegeven over de aangepaste toepassing van de topografie in de syllabus.

Een aantal docenten geeft verder aan dat door de aanpassingen in de syllabus het duidelijker geworden is welke leerdoelen, topografie en begrippen moeten kennen waardoor de nadruk meer komt te liggen op het leggen van verbanden en het toepassen van aardrijkskundige vaardigheden en inzicht.

De lay-out van de syllabus is gewijzigd. Door een meer eenduidige vormgeving heeft de syllabuscommissie een beter onderscheid gemaakt tussen de eindtermen voor bb, kb en gl/tl. Op een enkele docent na wordt de aangepaste lay-out als overzichtelijker ervaren.

De syllabuscommissie heeft de resultaten van de enquête geanalyseerd. Over de door de commissie voorgestelde aanpassingen in de conceptsyllabus is sprake van een hoge mate van consensus. De begrippen opnemen in een aparte begrippenlijst is tijdens het syllabustraject uitvoerig besproken door de syllabuscommissie. De opmerkingen over de aparte begrippenlijst zorgt binnen de commissie niet voor nieuwe inzichten en een herziening van de gemaakte keuze.

Gelet op de consensus over de veranderingen heeft de analyse niet geleid tot een aanpassing in de syllabustekst.

LET OP: voeg alle tekst toe boven deze alinea, hierna komt namelijk een pagina einde voor het achterblad.

Mocht het achterblad perongeluk verwijderd zijn, dan kan het opnieuw worden toegevoegd via Invoegen > Voorblad.

Klik hiervoor met rechts op 'Achterpagina algemeen' en selecteer 'invoegen aan einde van document'.

Vóór het publiceren kan deze alinea verwijderd worden.

